

περγελάει το πάθημα ενός θμιου του. Δίνει με τούτο μιὰ συγκίνηση που αντιζηυιάζει σ' ένα βαθμό τὰ τεχνικά υστερήματα του έργου.

Γενικά, και σὲ τούτο, ὅπως και στὶς «Ἀλυσίδες», τὰ δεύτερα δραματικά πρόσωπα ἔχουν μιὰ ζωντανότητα κι ἀλήθεια ἀνώτερη ἀπ' τὰ κύρια, ἀπ' τοὺς ἥρωες νὰ πούμε. Κι ὁ λόγος, νομίζω, νάιναι στὸ πὼς ἐκεῖνα τάδεσε στὸν ποιητὴ ἡ ἄμεση παρατήρηση τῆς ζωῆς, ἐνὸς τούτου τάπλασε κινημένος ἀπὸ τὴν ἰδέα του. Μὴν καταφέρνοντας νὰ σαρκωθεί πλαστικά σὲ ζωντανὲς μορφές αὐτὴ ἡ ἰδέα, τὰ βαρύνει, δὲν τὰ φέρνει νὰ κινήθουν ἐλεύθερα καὶ φυσικά. Κι αὐτοῦ εἶν' ὁ μεγάλος σκόπελος τοῦ συγγραφέα ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἰδέα. Χρειάζεται μιὰ τρανὴ δημιουργικὴ δύναμη γιὰ νὰ μεταμορφώσει τὴν ἰδέα σὲ ζῶν καὶ κίνηση. Ὁ Ταγκόπουλος δὲ δείχνει νὰ τὴν ἔχει. Ἡ δύναμή του εἶναι, νομίζω, ἀνώτερη στὴν παρατήρηση κι ἂν βασιζόνταν σ' αὐτὴ, πιστέψω θὰ μπορούσε νὰ νείσει σὲ τεχνικὴ ἀξία ἀνώτερη καὶ στὴ δραματικὴ αὐτὴ σκηνή, ποὺ τέλος κι ὅπως εἶναι ἀκόμα ἔχει τὴν κοινωνικὴ σημασία τῆς γιὰ τὴν ἀλήθεια ποὺ κλείνει, μὲ ὅλο τὸ υστερήμα στὴν τεχνικὴ ἐκφράση τῆς, γιὰ τὸ πραγματικὸ ἔδαφος ποὺ εἶναι στηριγμένη, γιὰ τὸ ξεσκέπασμα ποὺ μᾶς κάνει μιὰς ἀτιμίας τῆς κοινωνίας ποὺ ζούμε. Ἰσως πολλοὶ πειράζονται νὰ βλέπουν τὸν ποιητὴ κοινωνικὸν ἀπόστολο. Γι' ἄλλους καθένας ποιητῆς εἶναι ἕνας τέτοιος καὶ βέβαια ἐνεργεῖ πρὸς τὸ δυνατό, ὅπου μπορεῖ καὶ κρύβει τὸ σκοπὸ του κ' ἴσως ἀκόμα δυνατότερα ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔχει ὁλό-τελα κανέναν. Τὸ αἶσθημα τοῦ ποιητῆ εἶναι ὁ ἀνώτερος ὁδηγὸς του. Μὰ πάλι στὴν τέλεια κατά-πτωση τοῦ κοινωνικοῦ αἰσθηματος, ποὺ χαρακτηρί-ζει τὴ λογοτεχνία τοῦ τόπου μας, ἕνας αἰσθητιστῆς θὰ δὲ μονάχα τὰ τεχνικά υστερήματα τοῦ «Στὴν δξώπορτα» κ' ἐλπίζω νὰ μὴν εἶμαι ὁ μόνος ποὺ ἀ-πλόνω τὸ χέρι νὰ συχαρῶ τὸ συγγραφέα γιὰ τὴν κοινωνικὴ παλικάριά του.

(Σύλλο φύλλο τελιώνει)

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

“ΟΙ ΠΕΤΡΟΧΑΡΗΔΕΣ,”

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

Πουλιούνται 1 δρ. σὶα γραφεῖα τοῦ «Νουμά».

νὰ τὸ πιστέψω. Σήμερα ἦρθε κι ἀπόφυγα νὰ τὸν ἰδῶ. Κι ὅταν κάθησε, εἶμαι μακριὰ καὶ δὲ μι-λοῦσα. Φοβόμουν γιὰ τὴν ἔξω πὼς ἂν θὰ πῆγαινα κοντὰ του θὰ μούλεγε πρᾶματα ποὺ ἔχει ξεχάσει νὰ μοῦ λέει. Θάρρῶ δὲ θὰ ξέρω τί νὰ τὴν κάμω τὴν ἄγνωστη αὐτὴ περαστικὴ ποὺ σταμάτησε στὴν πόρτα μου ἑαφικὰ κι ἀπροσάλεστη. Τὴ φοβοῦμαι τὴν Εὐτυχίαν. Κι ὅλο ξακολουθοῦσα νὰ μείνω μακριὰ του, σκαλίζοντας τὰ μικρολεῖδια τοῦ τραπέζιου στενοχωρημένη.

Ἐπιτέλους σηκώθηκε καὶ κείνος καὶ μὲ πλη-σίωσε καὶ μούπε ἀσχετὲς κουβέντες, καὶ γὰρ τοῦ ἀπαντοῦσα προσηχητικὰ καὶ προσπαθοῦσα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβει πὼς ἐνοῦσα καλὰ ἐκεῖνα ποὺ ἔλεγε, κι ὅτι δὲν καταλάβαινα διόλου πὼς πῶς ἀπὸ τὰ λόγια του ἐκεῖνα τ' ἀδιάφορα κρυφάταν μιὰ γάλη ἐπιθυμία νὰ πάω κοντὰ του, καὶ τοῦ πῶς πὼς τὸν ἀγαποῦσα, πὼς θάθελα νὰ μ' ἀγαπήσει παλι, νὰ ξαναφέρουμε πάλι πῶς τὰ περασμένα, ὅλες τὶς στιγμὲς τὶς εὐτυχισμένες ποὺ νομίζαμε πὼς εἴχαμ' ἐξαντλήσει.

Καὶ τὰ αἰώνια λόγια τὰ αἰσταίνονται νὰ μοῦ καίνε τὰ χεῖλη κ' ἔξω πὼς θὰ μ' ἀποκρίνονταν μὲ τὴν ἴδια θερμὴ ἀγάπη. Κι ὅμως δὲν εἶπα τί-

Ο “ΝΟΥΜΑΣ,” ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα 4ρ. 8.—Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες 8ρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ 8ρ. 10.

Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρέμνετε (2 δρ. τὴν τρι-μηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴ του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κδόκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδό-δρομου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδη-ρόδρομου Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλὴ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτο-ρεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Στὰ Χανιά (Κρήτη) στὸ Σύνταγο ὁ «Σολωμός»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τὸ προνουνταμέντο—Τσεκούρι καὶ φωτιά—
Ὁ λουφές—Τὰ Κρητικόπουλα καὶ ὁ σὺλ-
λογός τους.

ΤΟ ΡΩΜΑΙΟΚΟ, τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος δηλ., κά-
πιος τὸ παρόμοιασε μὲ ψάρι ποὺ διατηρεῖται μέσα
στὸν πάγο. Ἄν τοῦ βγάλεις τὸν πάγο, φασκέλωσ' τὰ
τὸ ψάρι πᾶει, πέτα το στὰ σκουπίδια.

Ὅσο τραβᾶνε τὰ πράγματα ἴσχυα τὸ δρόμο τους,
τὸ Κράτος κάπως κουτσοφαίνεται καὶ κουτσοκορ-
δώνεται. Μὰ στὴν πρώτη ἀνομιαιότητα, τρέχα γύ-
ρευέ το. Ποῦ Κράτος! Αὐτὸ παρατηρήθηκε τὴν
τελευταία καὶ μὲ τὸ προνουνταμέντο τῶν ὑπα-
ξιωματικῶν. Οἱ ἀδελφοὶ μπορεῖ νάχουνε ὅλα τὰ
δίκια τοῦ κόσμου μὲ τὸ μέρος τους, μὰ αὐτὸ ποὺ
κάμανε εἴτανε ἀντιπειθαρχικό. Καὶ τὸ Κράτος ἀντὶ
νὰ δεῖξει τὴ γροθιά του, ὅπως εἶχε χρέος, ἀρχίνασε
νὰ συνθηκολογεῖ μαζί τους καὶ νὰν τοὺς παρακαλεῖ
νὰ συχάσουνε!

Στὴ Γαλλία ὁ Κλεμανσὸ κάπως ἀλλιώτικα ἤερ-
θηκε στὴν τελευταία ταχυδρομικὴ ἀπεργία. Μὰ ἡ
Γαλλία δὲν εἶναι Συναγματικὸν ρεμπλοδοσάειο,
καλὴν ὥρα σὰν τὸ δικό μας.

Τί κι ἂν ξεκαπαστήκανε γιὰ χιλιοστὴ φορὰ τὰ χάλια
τοῦ ναυτικοῦ μας; Τί κι ἂν μᾶς βεβαιώσανε τὴν περασμένη
Πέμπτη μέσα στὴ Βουλὴ ἄντρες εἰδικοί πὼς τοὺς περισσό-
τερους ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ, μὰ καὶ τοὺς περισσοτέρους
ναῦτες, τοὺς πιάνει ἡ θάλασσα καὶ βγάζουν τᾶντερά τους

στὴν πιά τιποτένια θαλασσοταρχή; Πὼς γίνονται προ-
μήθειαι ὀλικοῦ γιὰ νὰ πλουτίζουμε μερικοὶ ἐπιτήδαιοι;
Πὼς μιὰ φορὰ (μοναχὰ μιὰ φορὰ;) ποὺ ζήτησε ἡ ναυτικὴ
μοῖρα ἀπὸ τὸ Ναύσταθμο χάρτες τῶν Κυκλάδων, ὁ Ναύ-
σταθμος δὲν εἶχε καὶ τῆς ἐστειλε χάρτες τῆς Σικελίας;
Πὼς οἱ ἀξιωματικοὶ δὲ λογαριάζουν καθόλου τὶς διαταγὲς
τοῦ Ὑπουργείου; Πὼς γίνονται γυμνάσια τοῦ στόλου χω-
ρὶς καμιά σημασία, παρὰ μοναχὰ γιὰ νὰ ρήχνουνε στάχτη
στὰ μάτια τοῦ κοινοῦ κόσμου; Τί κι ἂν καταγγελοῦνται ὅλ'
αὐτὰ καὶ ἄλλα χειρότερα;

Τίποτα δὲ γίνεται καὶ μοναχὰ τὸ ρεζιλεμα μᾶς ἀπο-
μένει, ὅσο δὲ δουλέψει γερὸ παλέικι. Καὶ τὸ γερὸ παλέικι
χρειάζεται καὶ γερὸ χέρι. Μὰ γερὸ χέρι καὶ γερὸ παλέικι
δὲ βρίσκονται, ὅσο καὶ τὸ ναυτικὸ μας, καθὼς καθε
ἐλλη-
νη δουλία διευτείνεται ἀπὸ τὴν Πολιτικὴν ποὺ πᾶει
νὰ πεί, ζεῖ κι ἀναστίνει μοναχὰ γιὰ τὸ παντοῦναμο τὸ
Κόμμα.

Τσεκούρι καὶ φωτιά χρειάζεται. Μὰ ποῦναι τὰ;

*

ΠΟΛΥ βιάζονται οἱ βουλευτὰδες μας γιὰ τὴν ἔχτατη
σύνεδο κι ἀρχινᾶνε ἀπὸ τὴν ὥρα νὰ τῆς κάνουν τὰ γλυκὰ
τὰ μάτια μὲ τὶς κωλοσυεργίες τους. Διὰ βιάζονται νὰ
τσεπώσουν τὸ λουφέ, ἀφοῦ μπορούσαν ἀξίολογα νὰ γασσομα-
ρήσουν πέντε δέκα μέρες ἀκόμα, ψηφίζοντας τὰ πῶς σπου-
δαῖα καὶ τὰ πῶς βιαστικά νομοσχέδια, καὶ νὰ πᾶνε ὕστερα
στὴ δουλιά τους.

Μὰ ὁ λουφές... Κ' εἶναι νὰ λιγώνεται κανεὶς στὰ γέλια
ὄντας βλέπει τὴν Πολιτεία ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά νὰ ξεγυρνᾶται
σὲ νερόεραστους λυρισμούς μπροστὰ σ' ἕνα καποστάρικο
ποὺ πρόσφερε ὁ δαίνα μπακάλης γιὰ τὸν Ἐθνικὸν στολό, κ.
ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά νὰ ξεδιᾶζει ἀδίκαια τῶν ἀδίκων τόσες
χιλιάδες δραχμὲς σὲ βουλευτικὲς ἀποζημιώσεις γιὰ μιὰ
ὀλωσέδουλο περιττὴ ἔχτατη Βουλευτικὴ Σύνοδο.

Μὰ μήπως σὲ τούτο τὸ ἀγασμένο χῶμα μας ὅλοι μας
δὲν περπατοῦμε μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ μὲ τὰ πόδια τὸν
ἀνέφορο;

*

ΛΑΒΑΜΕ ἀπὸ τὰ Χανιά τὸ «Καταστατικὸ τοῦ Συλλό-
γου γιὰ τὴν Ἐθνικὴν Γλῶσσαν ὁ Σολωμός» ποὺ ἰδρύσανε
καὶ κάτου τὰ λιονταρόφυγα Κρητικόπουλα. Πρῶτο πρῶτο
ἄρθρο τοῦ καταστατικοῦ εἶναι τούτο: «Συσταίνεται σύλλο-
γος ὁ Σολωμός μὲ τὸ σκοπὸ νὰ διδάξει τὸ φάρος στὴν ἀ-
λήθεια καὶ τὴν ἀγάπην στὴν πρόσο, χτυπώντας τὴν πρό-
λήψην Βάση καὶ ἡγανὸν τοῦ Ἑθνικοῦ Γλῶσσου».

Μὰ τὸ καταστατικὸν δὲλακαίρο θὰν τὸ δημοσίεψουμε στὸ
φύλλο τῆς ἄλλης Κεριακῆς, γιὰτὶ ἀξίζει νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ
ὅλους μας. Μὲ τὸ Σύνταγόν τους τὰ Κρητικόπουλα μᾶς
δείχνουνε μὲ ποῖο τρόπο πρέπει νὰ δουλέψουμε γιὰ τὴν
προκοπὴ τῆς ἰδέας, κ' εἶσαι δυναμώσουμε μέσα μας τὴ βί-
θιορρωμένη πεποίθησιν ποὺ εἶναι μοιρογράφο νὰ φέρει ἡ
Κρήτη μιὰ μέρα στὴν Ἑλλάδα καινούριο αἷμα καὶ και-
νούρια ζωὴ.

ποτε, τίποτε. Γιατί;

Ἀξόφω μ' ὤπε: «Ἐρεῖς, Ρίτα, δὲ φεύγω! Μὰ ἐγὼ δὲν ἐδίδα τὴν ἀέριστη χαρὰ ποὺ χύ-
θηκε στὴν ψυχὴ μου κ' ἔκαμε τὴν καρδιά μου νὰ
χτυπᾷ γλήγορα-γλήγορα. Δὲν πῆγα μὰ τοῦ πῶς ὅλα
ἐκεῖνα τὰ χαρούμενα αἰσθήματα ποὺ μὲ γέμισαν
ὅλα καὶ μ' ἔκαναν νὰ τρέμω ἀπὸ τὴν εὐτυχία. Τί-
ποτε δὲν ἔκαμα. Τίποτε. Ἐπλησίασα μόνο καὶ τοῦ
σφιξα τὰ χεῖρα, δίχως νὰ πῶ λέξη.

Μ' ἀγαποῦσε, καὶ δὲν εἶχα τίποτε νὰ τοῦ πῶ,
καὶ δὲν ἤξερα τί ἔπρεπε νὰ κάμω, πὼς νὰ φερθῶ.

Κ' εἶμουν ἀδέξια, καὶ κοκκίνιζα, κ' ἐσκυβα ὅσο
μποροῦσα τὸ πρόσωπό μου, καὶ ἄλλαζα χίλιες κου-
βέντες, κ' εἶμουν νευρικὴ καὶ ἀνήσυχη. Καὶ μού φ.
νόταν πολὺ μακρινὴ ἡ ἐποχὴ ποὺ δὲ μ' ἀγαποῦσε
καὶ σιωποῦσε, κ' εἶμουν ἐγὼ ποὺ ἔλεγα τὴν ἀγάπην
μου, ἐγὼ ποὺ τὸν παρακαλοῦσα νὰ,θεῖ νὰ τὸν ἰδῶ,
ἐγὼ ποὺ ζητιάνευα λίγη συμπάθεια, λίγο ἐνδιαφέ-
ρον. Σήμερα θάρρῶ θὰ μοῦ εἶταν ἀδύνατο νὰ τοῦ
πῶ νὰ,θεῖ σὰν ἄλλοτε ἀστὸ σπῖτι μας. Κι ἂν θὰ
πίστευα πὼς ἡ ἀγάπη του αὐτὴ δὲ θὰ μεταβάλλ-
λουνταν ποτέ, καὶ τότε τὸ νοιώθω, δὲ θὰ μπορούσα
νὰ τοῦ ἐπαναλάβω ἐκεῖνα ποὺ τόσες φορὲς τοῦ εἶπα
ἀπελπισμένη. Φοβάμαι. Δὲ θέλω νὰ τὸ πιστέψω καὶ

ἀποφεύγω νὰ τὸν ρωτήσω μὴν τύχει καὶ μ' ἀπο-
κριθεῖ: «Ναί, σ' ἀγαπῶ!» Ἄλλοτε τὸν ρωτοῦσα,
τὸν ρωτοῦσα ἐπίμονα καὶ μ' ἀποκρίνονταν πάντα
πὼς δὲ μ' ἀγαποῦσε, πὼς ὅτι ἐννοῶσε γιὰ μένα
δὲν εἶταν ἀγάπη, καὶ μούλεγε πὼς ἐγὼ εἶμουν
πολὺ εὐτυχὴς ποὺ ἐχάποῦσα! Κι ἤθελε κ' ἐκεῖνος
νὰ γνωρίσει τὴ χαρὰ αὐτὴ, γιὰτὶ αὐτὴ εἶταν ἡ
ἀληθινὴ κ' ἡ μεγάλη τῆς ζωῆς! Πολλὲς φορὲς
ἀκόμη μού μιλοῦσε γιὰ τὶς γυναικὲς ποὺ συνάντησε
καὶ γάμους ἐπιτόλεια καὶ λητμόνησε ἀμέσως. Καὶ
μιὰ φορὰ μούπε γιὰ κάποιον ἄλλον ποὺ νόμιζε πὼς
ἀγάπησε μὲ τὴν καρδιά του καὶ τὴν παρακούουθεσε
στὸ δρόμο κ' ἔμενε νύχτες ὁλόκληρες κάτω ἀπὸ τὰ
παράθυρα τῆς καὶ τὴν παρᾶμόνευε. Κ' ἐγὼ τὸν
παρακαλοῦσα νὰ πᾶσει νὰ μοῦ τὰ λέει ἐμένα αὐτὰ,
γιὰτὶ μὲ θανάτωνει κ' εἶταν ἀπᾶνθρωπο νὰ μὲ κά-
νει νὰ ὑπαφέρω τόσο!

Μιὰ μερὰ εἶμαστέ οἱ δύο. Εἶμουν λυπημένη κ'
εἶταν εὐθυμὸς καὶ μού μιλοῦσε γιὰ τὸ ταξίδι του
στὴ Γερμανία καὶ γιὰ τὶς γυναικὲς ποὺ πιθυμοῦσε
νὰ ξαναθεῖ. Εἶταν ὀρθος, ἀκούμπημένος στὸ πα-
ράθυρο καὶ μού φάνηκε πὼς μεγάλος καὶ πὼς δυνα-
τός καὶ τέλεια δικαιολογημένος ὅπως φέρουνταν.
Κι ἀγανάχτητα καὶ σιχαθῆκα τὸν ἐξυτὸ μου καὶ